

Så jeg mener, for at svare kort, at der er brug for en dialog, hvor statslige myndigheder og de ansvarlige idrætslige organisationer i fællesskab tager fat på at udvikle.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 171: Forslag til lov om ændring af konkurrence-loven. (Offentligretlige konkurrencebegrænsninger, bøder m.v.).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 20/3 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Rikke Hvilshøj (V):

Til trods for at det ikke er længe siden, konkurrenceloven var til revision, har der været anledning til endnu en gang at foretage nogle ændringer. I Venstre håber vi, at vi med dette lovforslag kan skabe ro om konkurrenceloven i en længere periode, da det ikke er holdbart i længden alt for ofte at ændre på en af grundpillerne i dansk erhvervslovgivning.

Der er flere elementer i lovforslaget, som vi har til behandling her i dag. Det største og måske mest mærkbare er den markante hævnning af bødeniveauet for især de grove overtrædelser af konkurrenceloven. Med dette lovforslag sender vi et politisk signal om, at de meget alvorlige overtrædelser af konkurrenceloven, som typisk er kartelsager, skal straffes med langt højere bøder end det, vi ser i dag. Hvor vi i dag ser maksimumsbøder på 3 mio. kr., medfører vedtagelsen

af dette lovforslag, at bøderne for de meget alvorlige sager starter ved 15 mio. kr. Det bringer os i bedre overensstemmelse med de øvrige EU-lande.

Venstre støtter forslaget. Vi vil sende et klart signal om, at vi ikke vil acceptere overtrædelser af konkurrenceloven til skade for forbrugerne.

Konkurrence er en vigtig forudsætning for økonomisk vækst, og det er vigtigt for at sikre forbrugerne de billigste priser. Konkurrenceloven tillader dog i særlige tilfælde offentlige konkurrencebegrænsninger, hvis det er en direkte eller nødvendig følge af anden lovgivning. Det er således tit amter og kommuner, hvis tiltag kan dækkes af denne bestemmelse.

I dag er det også sådan, at det er amtet eller kommunen selv, der skal vurdere, om f.eks. det kommunale selskab, de laver, kan rummes inden for bestemmelsen om konkurrencebegrænsninger, og det er ikke hensigtsmæssigt. Derfor flyttes denne vurdering til ressortministeren og i nogle tilfælde i samarbejde med økonomi- og erhvervsministeren, dels for at få adskilt den myndighed, der laver det konkurrencebegrænsende selskab, og dem, der skal vurdere, om det så også er lovligt, dels for at sikre en ensartet vurdering landet over.

Venstre støtter denne ændring, der er med til at øge fokus på konkurrencebegrænsninger i den offentlige sektor med henblik på at fremme muligheden for, at virksomheder kan få lettere og lige adgang til markeder og dermed øge konkurrencen.

Samtidig præciseres det, at Konkurrencerådet også i relation til offentlige støtteordninger gennem en begrundet udtalelse vil kunne pege på mulige skadevirkninger for konkurrencen, eller hvis de mener, at det er til hinder for en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse.

Kl. 17.55

Lovforslaget rummer også nogle muligheder for Konkurrencestyrelsen i dens adgang til at fremskaffe det nødvendige materiale i forbindelse med kontrolbesøg. Venstre kan støtte disse ændringer, da vi finder, at der er den rigtige balance mellem at sikre Konkurrencestyrelsen ordentlige redskaber til at kontrollere, at konkurrenceloven overholdes, og at der er en tilstrækkelig retssikkerhed for dem, der udsættes for kontrollen, og dem, der i øvrigt kan blive involveret i en kontrolundersøgelse.

Loven bliver således udvidet, så det er muligt at foretage ransagning hos f.eks. databehandle-

re, der løser nogle administrative opgaver for den berørte virksomhed.

Endelig bliver der strammet om lokale prisaftaler, der med dette lovforslag skal have en konkret godkendelse af Konkurrencerådet. Det betyder, at den nuværende bagatelregel fjernes. Lokale prisaftaler kan være mindst lige så skadelige for konkurrencen som landsdækkende prisaftaler. Det er f.eks. i høj grad et lokalt marked, når vi taler om køreskoler og ejendoms-mæglere, og en forbruger kan ikke bruge det til særlig meget, at der i øvrigt er prisforskelle landsdelene imellem. Her må en bagatelgrænse ikke være et dække over lokale prisaftaler. Men vi skal være opmærksomme på, at der også findes lokale prisaftaler, der gavner forbrugerne, hvis de får del i gevinsten med et bredere samarbejde. Derfor er det vigtigt, at der stadig er mulighed for disse prisaftaler.

Venstre kan støtte lovforslaget i dets helhed.

Frode Sørensen (S):

»Pris aftaler er endnu ikke udryddet«. Den overskrift stod at læse over et telegram fra Ritzau så sent som den 26. marts i år, og desværre er den ganske rammende for den konkurrencesituation, vi har i Danmark. Undersøgelser fra Konkurrencestyrelsen viser prisforskelle i danske nettopriser på op til 30 pct., og på grund af denne manglende konkurrence har f.eks. en husstand med to voksne og et barn merudgifter på næsten 15.000 kr. årlig, svarende til 5-6 pct. af familiens samlede forbrug.

Socialdemokratiet ønsker at fremme den fri konkurrence, og vi vil slå hårdt ned på alle de indbyrdes aftaler, der indgås for at sætte den fri konkurrence ud af spil. For os er det først som sidst forbrugernes interesser, der tæller. Danske familier er blevet snydt for milliarder af kroner ved erhvervsvirksomhedernes overtrædelse af konkurrenceloven.

Forslaget, som vi her har til første behandling i dag, går i den rigtige retning. Flere af elementerne ville også have været med i eller en del af det forslag, som den tidligere erhvervsminister ville have fremsat. Det vil vi naturligvis kvittere for, men der er også et par områder, hvor vi ikke føler, at det er tilstrækkeligt.

Socialdemokratiet har det fint med, at Konkurrencerådet får større beføjelser til at udtale sig i sager om offentlige konkurrencebegrænsninger, og at der formuleres nogle klare regler for de såkaldte joint ventures.

Forslaget åbner for at give højere bøder, men skridtet tages ikke fuldt ud. Man nærmer sig andre lande, men ligger fortsat under Europa-Kommissionens principper for beregning af bøder. Det må kræve en særdeles god forklaring.

Bødeniveauet skal efter vores mening være af en sådan størrelse, at det virker præventivt og sikrer, at sanktionerne står mål med den mulige fortjeneste, som overtrædelsen af loven giver. Når vi ser på, hvad der har været af sager op igennem 1990'erne, kan ingen være i tvivl om, at det er på tide at stramme op og sende et endnu kraftigere signal om, at erhvervslivet ikke slipper godt fra at annullere den fri konkurrence. Vi har set kartelsamarbejde blandt elleverandører, som har løbet uforstyrret næsten 30 år. Vi har set SAS og Maersk få gigantiske bøder af Europa-Kommissionen for pris aftaler, der satte den frie konkurrence ud af spil.

Efterforskning af ulovlige karteller skal være effektiv. Det foreliggende lovforslag giver efter Socialdemokratiets mening ikke de tilstrækkelige muligheder for at efterforske i private hjem. Vi må sikre, at det belastende materiale, som eksempelvis forefindes i direktørens privatvilla, kan komme for dagens lys. Derfor må loven tilrettes således, at der sikres adgang til ulovligt materiale, uanset om det findes på virksomheden eller eksempelvis i direktørens private villa.

Opsvinget i de konkurrencebegrænsende aftaler er faldet sammen med, at tidligere erhvervsministre gradvis har skærpet kursen, eksempelvis i form af den nye, opdaterede konkurrencelov fra maj 2000 med indførelsen af fusionskontrollen.

Vi vil under udvalgsarbejdet bede økonomi- og erhvervsministeren kommentere de hørings svar, som påpeger, at der bør strammes yderligere op i reglerne vedrørende fusioner, dels ved at sænke omsætningsgrænserne, dels ved at indføre et beløbsinterval under den generelle omsætningsgrænse, hvor der er anmeldelsespligt, og hvor Konkurrencestyrelsen kan, men ikke skal, vurdere en fusion.

Kl. 18.00

Hvad der så ikke fremgår af selve lovforslaget er den forudgående debat, hvor erhvervsministeren har afvist at skærpe bødekravet til frihedsstraf i de meget grove tilfælde. Jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan få belyst denne udvikling nærmere. Jeg har meget svært ved at se forskellen på overtrædelse af konkurrencelovgivningen, som medfører, at befolkningen kommer til at betale en ulovlig høj pris, og

anden form for økonomisk kriminalitet som f.eks. skatteunddragelse, insiderhandel, bedrageri og svig med EU-midler, for blot at nævne et par stykker.

Som tidligere nævnt går forslaget på flere områder i den rigtige retning, selv om man ikke tager skridtet fuldt ud, men forslaget er også kendetegnet ved nogle mangler, som vi glæder os til at få grundigt belyst og drøftet under det forestående udvalgsarbejde.

Jeg skal oplyse, at De Radikale har en tilsvarende positiv holdning til forslaget.

Colette Brix (DF):

Det her er en ordentlig omgang, hold da op, bål og brand og ild.

Forslaget lægger op til, at vurderingen af, om en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, skal påhvile den enkelte ressortansvarlige minister. Dette er et positivt forslag, da det vil sikre en ensartethed i afgørelserne. Det vil forbedre retssikkerheden for erhvervslivet.

Yderligere ligger der i forslaget, at begrundede udtalelser af Konkurrencerådet kan afgives, såfremt rådet finder, at den offentlige regulering eller offentlige støtteordning medfører konkurrenceskadelig virkning, og ikke længere blot skal forelægges ressortministeren, men også økonomi- og erhvervsministeren. Dette er ligeledes positivt, da det vil medføre en mulighed for at tage et bredere erhvervspolitisk hensyn i de enkelte sager.

Generel forhøjelse af bødeniveauet i danske konkurrencesager: Ja, det er vigtigt at kunne straffe med store bøder for store, grove brud på konkurrencereglerne, men da den nuværende danske lov ikke i princippet sætter en øvre grænse for størrelsen af bøder, mener jeg, at det er opfyldt, og at loven derfor ikke behøver at ændres. Er der noget, jeg har misforstået, så retter jeg det gerne.

Forslagets kommentar om at bringe det danske bødeniveau op på det europæiske forstår jeg godt. Det må da et eller andet sted også blive lidt vanskeligt, men det må vi jo så tage stilling til senere, da de europæiske lande opererer med vidt forskellige niveauer. Det er helt fra 6 mio. kr. op til 509 mio. kr., men selvfølgelig kan vi jo da også ende et sted her i lille Danmark. For at have mulighed for de store bøder og måske vigtigst – allervigtigst – at sende et signal om, at

brud på konkurrenceloven er en stor lovovertrædelse, kunne dette fremgå af bemærkningerne til lovforslaget.

Udvidelse af myndighedernes beføjelser i forbindelse med kontrolundersøgelser: Dette forslag er en klar svækkelse af virksomhedernes retssikkerhed og udsætter dem samtidig for en urimelig risiko, idet risikoen for tab af data vil blive forøget, og selv i tilfælde, hvor data ikke går tabt, kan en fjernelse af data fra virksomheden være til stor skade for den daglige drift.

Forslaget indebærer også mulighed for, at Konkurrencestyrelsen får adgang til virksomhedens eksternt placerede edb-oplysninger. Myndighederne har, som reglerne er i dag, mulighed for at kopiere information og i tilfælde af, at dette ikke umiddelbart er muligt, forsegle computere, servere m.v.

I tilfælde af at virksomheden får mulighed for at overvære kontrolundersøgelsen, ses dette tiltag ikke som en svækkelse af retssikkerheden, hvorfor forslaget selvfølgelig godt kan støttes, og skulle det være helt umuligt at få en virksomhed til at aflevere materialet, må man have en form for passus, så man kan få fat i materialet. Man kan jo endnu ikke skyde ejeren.

Endelig lægger forslaget op til, at Konkurrencerådet kan skønne over, hvorvidt rådets afgørelse samt korrespondance med ministre og andre offentlige institutioner skal offentliggøres.

Dette er et uacceptabelt forslag, da det må være klart, at gennemsigtighed er helt afgørende for retssikkerheden, ikke mindst på områder, hvor afgørelserne kan have stor betydning for de involverede parter. Det bør dog bemærkes, at offentliggørelse kun kommer på tale, når der er faldet afgørelse i sagen.

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Jeg vil gerne spørge Dansk Folkepartis ordfører, fru Colette Brix, om fru Brix mener, at der kan være så grove overtrædelser af konkurrenceloven, at frihedsstraf er nødvendig.

Når jeg stiller spørgsmålet, er det jo, fordi konkurrenceloven har været til revision flere gange, som også Venstres ordfører var inde på, og jeg mener at erindre fra en tidligere Dansk Folkeparti-ordfører, at der var en positiv holdning til, at overtrædelserne kunne være så grove, at frihedsberøvelse var nødvendig.

(Kort bemærkning).

Colette L. Brix (DF):

Jeg forstår godt hr. Frode Sørensens spørgsmål. Ordføreren i dag i Dansk Folkeparti på det her område hedder Colette Brix, og jeg kan svare for, hvad Colette Brix mener.

Der står ikke noget om frihedsberøvelse i det her forslag, så det vil jeg ikke komme nærmere ind på.

Lad os først se, hvordan de bøder, der er nævnt, og forsøget på at komme op på europæiske bøder, virker. Det er jo sådan inde i Folketinget, at hvis der er noget, der ikke virker, så plejer vi jo da at finde ud af at lave det om.

Så lad os nu lige starte et sted. Det her er ikke så ringe endda.

Carina Christensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi meget tilfredse med de her ændringer af konkurrenceloven, som regeringen her lægger op til. Ændringerne vil være til stor fordel for både forbrugere og for erhvervslivet, ikke mindst fordi konkurrenceloven nu ikke alene indebærer stramme regler for private virksomheder, men også en stramning af konkurrencereglerne for den offentlige sektor.

Konkurrenceloven giver i dag mulighed for at pålægge virksomhederne bødestraf, hvis de overtræder loven. Desværre betyder det lave danske bødeniveau, at det er relativt hurtigt at tjene bøder for eksempelvis kartelvirksomhed ind. Det kan altså være en ganske god forretning at overtræde konkurrenceloven. Det er naturligvis hverken acceptabelt eller hensigtsmæssigt. Karteller skal stoppes. De er ganske enkelt skadelige for en fri og velfungerende økonomi.

Derfor er det også både vigtigt og nødvendigt, at vi har et bødeniveau, der virker præventivt, og at sanktionerne står mål med den mulige fortjeneste, der kan være ved at overtræde loven. Fra konservativ side ser vi meget positivt på den markante forhøjelse, der nu sker af bødeniveauet i konkurrenceloven. Målet er at sikre, at det danske bødeniveau er tilnærmet niveauet i de øvrige europæiske lande.

Jeg vil dog gerne understrege, at vi naturligvis ikke ønsker, at mindre overtrædelser skal straffes med millionbøder. De bødeniveauer, der er angivet i forslaget, skal opfattes som udgangspunkter for strafudmålingen. Domstolene kan altså sætte dem op eller ned, hvis der i konkrete sager er nogle skærpene eller formildende omstændigheder. Ved bødeudmålingen ser

man nøje på overtrædelsens grovhed og varighed samt den juridiske persons omsætning.

Netop hensynet til virksomhedens omsætning sikrer, at små virksomheder ikke bliver straffet unødigt hårdt, og at små virksomheder i øvrigt ikke straffes hårdere end de store virksomheder, som har deltaget i f.eks. et kartel.

Endelig er vi meget tilfredse med, at man i strafudmålingen vil tage et vist hensyn til de virksomheder, der på forhånd har iværksat interne compliance programmer, hvor ledelsen sikrer sig, at medarbejderne har kendskab til konkurrencereglerne og overholder dem.

Ud over en forhøjelse af bødeniveauet har det her lovforslag også til formål at hindre, at offentlige regler sætter unødvendige begrænsninger for konkurrencen. Forslaget indebærer derfor, at det fremover bliver den ansvarlige ressortminister, som skal vurdere, om en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering. Den foreslåede centralisering vil bidrage til at skabe en større ensartethed i afgørelserne og dermed en forbedret retssikkerhed for erhvervslivet.

Med inddragelsen af økonomi- og erhvervsministeren vil der desuden blive taget nogle brede erhvervspolitiske hensyn. Der sikres herved en god balance i forholdet mellem privat og offentlig erhvervsvirksomhed.

Konkurrencestyrelsen får med forslaget desuden lov til i forbindelse med kontrolbesøg at medtage materiale med henblik på at gennemse og kopiere det, når virksomhedens forhold gør, at det ikke er muligt at få adgang til oplysningerne på stedet. Samtidig gives der mulighed for, at Konkurrencestyrelsen efter retskendelse kan få adgang til en ekstern databehandler.

For os i Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at virksomhedernes retssikkerhed er sikret, og det mener vi også den er med det her forslag.

Derudover foreslås to mere teknisk prægede ændringer for at imødegå konkurrencebegrænsende samarbejder, som vi også finder ganske udmærkede.

Alt i alt er vi i Det Konservative Folkeparti tilfredse med de stramninger, der her lægges op til. Det er vigtigt, at vi har en håndfast konkurrencelov, eftersom det nu engang er de danske forbrugere og virksomheder, som bliver ramt af lovovertrædelserne.

Det Konservative Folkeparti kan støtte forslaget.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

I SF er vi tilhængere af, at der er så klar en konkurrencelovgivning og så skrappe sanktioner for brud på reglerne, at det bliver meget uattraktivt at sætte den fri konkurrence ud af kraft, f.eks. ved at misbruge en dominerende stilling på markedet via karteldannelser, fusioner eller med andre virkemidler.

Vi er i forlængelse heraf tilhængere af, at prisdannelsen bliver så gennemskelig, at såvel forbrugere som konkurrerende virksomheder har en reel mulighed for at kunne gennemskue prisdannelsen på markedet.

Vi er derfor positive over for forslaget, og ikke mindst den del af forslaget, der handler om at øge størrelsen på de bøder, der kan idømmes ved overtrædelse af konkurrencelovens bestemmelser.

Inden for de seneste par år har der været tale om adskillige sager, der har placeret Danmark særdeles negativt i forhold til billedet af fri og fair konkurrence. Jeg tænker bl.a. på sagerne om elkartellet og på sagen om SAS og Maersk.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er de faktiske bøder i dag meget små, så små, at der er tale om en overordentlig stor fristelse til at spekulere økonomisk i overtrædelser. Det er desuden stærkt krænkende for den almindelige retsfølelse, at det er så billigt at overtræde konkurrenceloven, som det er. Vi er derfor tilhængere af, at der bliver tale om en væsentlig skærpelse.

Umiddelbart er vi dog ikke helt overbevist om, at der lægges op til et tilstrækkeligt og tilstrækkelig præventivt niveau. Det fremgår af bemærkningerne, at bødeniveauet skal tilnærmes det niveau, der gælder i andre europæiske lande, men ikke være så højt, at det svarer til Europa-Kommissionens bødeniveau. Det giver selvfølgelig en pejling, men efter vores mening ikke en tilstrækkelig klar markering.

Niveauet i de europæiske lande er forskelligt, og der henvises også i bemærkningerne til den betænkning, der blev afgivet i maj 2000, hvor det siges, at det også skal afbalanceres i forhold til bødeniveauet i anden erhvervslovgivning herhjemme. Det kunne jo godt handle om, at den på nogle områder var for svag.

Så vidt jeg husker sagen om SAS og Maersk, ville bøderne til disse virksomheder have været på ca. 10 pct. af de faktiske bøder, virksomhederne blev idømt, hvis man havde brugt den daværende danske konkurrencelov.

Det kunne i den forbindelse godt være interessant at få ministerens vurdering af, hvor meget højere han forventer at bøderne skal ligge for tilsvarende alvorlige overtrædelser.

Ud over dette finder vi i SF, at forslaget med fordel kunne udbygges på en række områder. Vi finder således, at det vil være relevant, at der også kan idømmes bøder til de ledere og bestyrelsesmedlemmer, der direkte har indgået forbudte aftaler eller været vidende om, at sådanne aftaler er indgået.

Det er efter SF's mening vigtigt for den præventive effekt, at man som medlem af en ledelse eller en bestyrelse ved, at en overtrædelse også kan påføre én selv et økonomisk ansvar, sådan at det ikke kun er virksomheden, der skal betale, eventuelt garneret med et pænt gyldent håndtryk til den, der har ansvaret for overtrædelsen.

Vi finder desuden, at det vil være gavnligt at få strammet reglerne vedrørende fusioner, bl.a. ved en sænket omsætningstærskel.

Vi vil desuden pege på, at nogle af de forslag, Forbrugerrådet er kommet med i sit hørings svar, er meget interessante. Det handler dels om at kunne yde en godtgørelse til de kunder, der har betalt en overpris, eller de konkurrenter, der har lidt skade, og så handler det om at styrke arbejdet med offentligt tilgængelige prisundersøgelser og prissammenligninger.

Prisundersøgelser og prissammenligninger kan naturligvis ikke i sig selv forhindre overtrædelser, men det er midler, der kan være med til at synliggøre konkurrenceforholdene og gøre det lettere for ikke mindst de små virksomheder og forbrugerne at gennemskue markedet.

Det er jo ganske bemærkelsesværdigt, at danske priser på en række områder ligger væsentligt over priserne i andre europæiske lande. Socialdemokratiets ordfører nævnte nogle eksempler her fra talerstolen for lidt siden, og jeg tænker bl.a. på andre eksempler som de meget høje danske byggepriser.

Til slut blot en melding om, at SF i al væsentlighed også er positive over for de øvrige forslag til ændringer, men samtidig ønsker vi en nærmere belysning af, om de små virksomheder på nogle områder kommer unødigt i klemme. Vi synes, at bl.a. Håndværksrådet peger på nogle interessante ting om mulighederne eller ikkemulighederne for at have fælles salgskontor, og der er også andre områder, vi gerne vil have uddybet under udvalgsbehandlingen.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Dette lovforslag indeholder en række forskellige elementer, hvor nogle er fornuftige, men helt utilstrækkelige, og andre skadelige eller i hvert fald inderlig overflødige. Konkurrencerådets forbedrede mulighed for at udtale sig om offentlige konkurrencebetingelser er et eksempel på det sidste.

Forslaget er endnu et eksempel på, at når det drejer sig om at skabe gode betingelser for yderligere udlicitering og privatisering, hvor private virksomheder kan komme til at tjene flere penge, så sætter regeringen gerne mere gang i den bureaukratiske mølle og centraliserer beslutningsprocessen.

Sandheden er selvfølgelig, at der kan være gode grunde til, at en bedømmelse af en konkurrencebegrænsnings nødvendighed kan falde forskelligt ud fra kommune til kommune, og at det derfor er overflødigt bureaukrati at gennemføre denne her centralisering.

Det får kun mening, hvis regeringen har tænkt sig at bruge den her manøvre til at lægge yderligere pres på kommunerne for at få dem til at udlicitere flere områder, end de allerede har gjort i dag. Og den slags medvirker vi i Enhedslisten ikke til.

Ellers indeholder forslaget primært bagatelagtige forbedringer, men de er fuldstændig utilstrækkelige. Enhedslisten stemte også i maj år 2000 mod de ændringer i konkurrenceloven, som dengang blev vedtaget.

Vi mener stadig, at der er et akut behov for at stramme fusionsreglerne både ved at sænke omsætningsgrænsen til f.eks. 500 mio. kr., indføre en markedsandelsgrænse og gøre det muligt at inddrage andre elementer end konkurrencehensyn. Det kunne f.eks. være hensyn, som stoppede fusioner, der sædelægger udviklingen på landet, som vi har set det med opkøbene af de små mejerier og slagterier; det kunne være hensyn til beskæftigelse, til forskning eller til udvikling.

Men det var der ikke nogen tilslutning til i maj år 2000. Den daværende SR-regering valgte dengang at indgå et forlig med de borgerlige partier, og resultaterne er også blevet derefter.

Enhedslisten er positiv over for den del af forslaget, der handler om at hæve bødesatserne, og mener, at det kunne være rimeligt i lighed med Forbrugerrådets høringssvar at gennemføre en yderligere forhøjelse.

Vi er også lidt overraskede over, at lov og orden-partierne ikke i forhold til disse ofte meget

omfattende økonomiske forbrydelser ikke overvejer at indføre fængselsstraf. Sandsynligheden for, at fængselsstraf virker forebyggende, er formodentlig langt større over for forbrydere af denne her kaliber end over for så mange andre typer af forbrydere.

De øvrige elementer i forslaget er Enhedslisten positiv over for, så vi vil overveje at stille nogle ændringsforslag, som gør, at vi kan ende med at stemme for forslaget.

Ole M. Nielsen (KRF):

Først til indledning nogle lidt mere filosofiske betragtninger. Det var noget, den socialdemokratiske ordfører forledte mig til at tænke på med sine bemærkninger om, at vi har for svag en konkurrencesituation i Danmark: Det betyder f.eks. 30 pct. højere priser på nogle varer og 15.000 kr. mindre til forbrug eller mere i udgift pr. familie.

Det er, synes jeg nok, en vinkel, man kan se lidt forskelligt på. Den for høje omkostning eller den for høje avance forsvinder jo ikke bare ud i den blå luft, den kommer også nogle til gode. Hvis butikshandelen i Danmark har for høje omkostninger, er det måske, fordi de har flere mennesker ansat, og det vil sige, at nogle af de 15.000 kr., som en familie har i for stor udgift, altså holder nogle mennesker i arbejde i Danmark. Det er jo ikke penge, der bare bliver væk, de holder trods alt gang i systemet på en eller anden måde. Så det er ikke kun negativt.

De højere priser kan jo også skyldes, at vi stiller strengere krav både til produktionsleddet, til butikshandelen, til kontrol, til kvalitet osv.

Det kan måske også skyldes, at vi har en butiksstruktur i Danmark, som vi godt kan lide. Det er noget af det, vi snakker om i øjeblikket i forbindelse med planloven, hvor den liberale regering vil åbne op for, at vi kan få flere store butikcentre og storcentre osv. Det er nok muligt, at det kan give lavere priser, men det fjerner til gengæld en butiksstruktur, som vi faktisk godt kan lide.

Det er også morsomt at betragte, at selv om varerne er betydelig billigere i Sverige end i Danmark – det påstår man i hvert fald at de er – så er det ikke danskere, der kører til Sverige og handler, det er omvendt svenskerne, der kommer til København og handler, fordi de kan se, at vi har et spændende vareudbud og nogle spændende butikker osv. Så det er altså et tema med variationer. Det var den afdeling.

Det betyder ikke, at jeg forsvarer karteller og prisaftaler osv. Det vil vi absolut gøre noget ved. Men der findes jo også prisaftaler, som er fornuftige, for der kan også eksistere ødelæggende konkurrence, som på længere sigt faktisk begrænser konkurrencen, idet de store og stærke på markedet udkonkurrerer alle de små og bliver alene på markedet. Så er det helt sikkert, at priserne stiger, så prisaftaler kan på lidt længere sigt beskytte forbrugerne mod en usund konkurrence. Så der er flere variationer over det tema også, synes jeg.

På trods af de indledende bemærkninger vil jeg sige, at vi fuldt ud kan tilslutte os den skærpede indsats her og de tiltag, der lægges op til i lovforslaget her, også de højere bøder. Vi synes, ligesom tidligere ordførere også har været inde på, at vi skulle tage skridtet fuldt ud og også indføre frihedsstraf på det område her.

Vi har jo frihedsstraf på andre områder inden for økonomisk kriminalitet, og at indgå karteldannelser i den størrelsesorden, som vi har haft eksempler på også i lille Danmark, er økonomisk kriminalitet af allerhøjeste karat, og det skal helt sikkert straffes. Det skal ikke være sådan, at når man er blevet fyret fra en virksomhed, fordi bestyrelsen fralægger sig ansvaret for at have lavet kartelaftaler, så kan man blive ansat i en anden virksomhed og få en høj løn, fordi det faktisk viser sig, at man er god til at håndtere de ting. Det er skidt for moralen i lille Danmark, vil jeg sige. Så vi mener egentlig, at vi burde tage skridtet fuldt ud dér.

Så skriver man også i bemærkningerne, og som vi før var inde på, at det er skidt for konkurrencen og for forbrugerne, at de skal give for meget for varerne, men det er også skidt for erhvervsudviklingen, fordi der er nogle, der bliver holdt ude af branchen. Dermed kan karteldannelser, ud over at det kan sikre de spillere, der er på markedet, højere priser, også være med til at forstene markedet, for at sige det sådan, for der sker ikke nogen fornyelse, fordi man holder nye virksomheder uden for markedet. Der er jo også rigtig negativt i forhold til udviklingen og konkurrencen inden for erhvervslivet i Danmark.

Så der er mange aspekter i denne her sag. Jeg synes ikke, det er helt så forenklet, som den socialdemokratiske ordfører og andre på den side af den politiske fløj mener. Det betyder, som det vist også tydeligt kan høres, ikke at jeg forsvarer karteldannelse, men jeg mener ikke, situationen i Danmark er helt så elendig, som den er blevet gjort til af den politiske venstrefløj.

(Kort bemærkning).

Rikke Hvilshøj (V):

Nu er der flere, der har rejst spørgsmålet om fængselsstraffe i kartelsager, og nu bliver mit spørgsmål så rettet til hr. Ole M. Nielsen.

Sagen er jo den, at de helt store kartelsager ender som EU-sager og bliver behandlet i EU, og der kan man ikke blive idømt fængselsstraf. Det er et af argumenterne blandt flere, som Venstre har, for ikke at indføre fængselsstraffe herhjemme, for det ville betyde, at i de mindre sager ville man kunne risikere fængselsstraf, mens de store ville gå fri for fængselsstraf. Det synes vi ikke at der er nogen logik i, og jeg kunne godt tænke mig at høre, hvordan hr. Ole M. Nielsen ville forholde sig til den situation, at de små får fængselsstraf, mens de store ville »slippe« med bøde.

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Kristeligt Folkepartis ordfører, hr. Ole M. Nielsen, er jo i langt de fleste tilfælde en fornuftig mand. Det synes jeg egentlig også han er på det her område.

Lige med hensyn til debatten omkring 30 pct. og 15.000 kr. vil jeg bare klargøre, at det er tal, som Konkurrencestyrelsen har offentliggjort. Og jeg er godt klar over, at pengene ikke bliver væk, men jeg tror kun, det er få familier, der egentlig synes, at det var fint at betale 15.000 kr. mere for varerne for på den måde at skabe beskæftigelse. Det tror jeg nok er problematisk.

Så vil jeg smide en ny pind på bålet og sige: Det område, jeg kommer fra i min dagligdag, lider for øjeblikket temmelig meget under de prisforskelle, der er på varerne i Danmark og Tyskland, og de prisforskelle, vi ser, er altså også med til at stimulere grænsehandelen. Og jeg går ud fra, at hr. Ole M. Nielsen er enig i, at det bør ikke ske.

Kl. 18.25

(Kort bemærkning):

Ole M. Nielsen (KRF):

Fru Rikke Hvilshøjs spørgsmål kan jeg ikke svare på. Jeg vil gerne have, at vi prøver at få det oplyst under udvalgsbehandlingen, for det er selvfølgelig et misforhold. Men jeg er ikke inde i juraen imellem Danmark og EU på det område dér.

Men selvfølgelig er det da ikke rimeligt, at de små i Danmark skal i fængsel og de store nøjes med bøder i EU. Men princippet for mig er jo

det, at virksomheder kan man ikke sætte i fængsel. Selskaber kan ikke sættes i fængsel, dem kan man kun give bøder. Men der er jo nogle mennesker, der har et personligt ansvar for at have lavet de aftaler her, og dem mener jeg man skal kunne retsforfølge på det område, ligesom man kan for anden økonomisk kriminalitet. Det er min indstilling til tingene, og jeg vil gerne have det opklaret, så vi kan få et svar på det.

Til hr. Frode Sørensen: Jo, men jeg tror bare ikke på, at hver familie vil få 15.000 kr. mere til forbrug. Man kan ikke trække ét element ud af samfundsøkonomien. Det er det samme, som hvis man for eksempel ville fjerne mellemskatten, som nogen argumenterer for, og som vi måske også kunne argumentere for, så kan man helt nøjagtigt regne ud, hvad det koster i mindre skatteindtægt at fjerne mellemskatten, men hvis ikke man modregner den dynamiske effekt, det giver, regner man jo fejl.

Det er det samme som at indføre noget, som skulle virke, men som man altså ikke regner med virker; man regner faktisk med, at det ikke virker. Sådan kan man altså ikke trække ét element ud her. Det, jeg siger, er, at det holder gang i samfundsøkonomien, så man kan ikke regne det så forenklet ud, som Konkurrencestyrelsen gør det.

Det føler jeg mig helt sikker på er det, man gør, for det er den måde, man regner på i Finansministeriet osv., når man snakker om, hvor meget f.eks. barselorlov koster. Så regner man ud lige nøjagtigt, hvad barselorloven koster, hvor meget arbejdskraft den trækker ud, og så betynder det så og så meget for bruttonationalproduktet.

Man modregner ikke alle de indtægter og alle de fordele, det giver på kort og på længere sigt. Jeg tror, det er den samme model, der ligger til grund for Konkurrencestyrelsens beregning, det føler jeg mig helt overbevist om at det er.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Først vil jeg sige tak for den positive modtagelse, forslaget har fået.

Jeg kan sige, at vi da er meget indstillet på at tale med Folketingets partier om denne her sag. Jeg mener, at det er en vigtig sag for hele vores erhvervsliv og vores forbrugere, og derfor ser jeg selvfølgelig gerne et så bredt flertal bag ved loven som overhovedet muligt.

Der er generelt fra ordførerne rejst nogle tilkendegivelser om bødestørrelser. Jeg vil gerne

sige det helt klart, at det ikke skal kunne betale sig at lave ulovligheder omkring konkurrencebegrænsninger m.v. Det er årsagen til, at vi nu skærper bødekrafter. Det skal ikke kunne betale sig. Sådan må det være.

Der har også været sat spørgsmålstejn ved, hvorfor regeringen ikke har fængselsstraf med inde i det. Det blev jo netop berørt her af Venstres ordfører, at i de store sager, hvor tærskelværdien afgør, at sagen behandles i EU, er der altså ingen fængselsstraf. Vi kan komme i det dilemma, at de mindre sager her i Danmark kunne give fængselsstraf, mens man så i de store sager, hvor man ikke går efter det samme, må undlade at give fængselsstraf.

Jeg ser frem til en positiv behandling af forslaget, og vi vil gøre vores til, at vi samler et så bredt flertal som overhovedet muligt bag ved loven.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 172: Forslag til lov om ændring af lov om værdipapirhandel m.v. og lov om Erhvervsankenævnet. (Insiderregister, integrering af forbrugerhensyn, kompetencefordelingen på værdipapirområdet og skærpelse af insiderregler).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 21/3 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Rikke Hvilshøj (V):

Da Venstres ordfører på dette lovforslag ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende: